

NEUVĚŘITELNÉ

A PRAVDIVÉ!

**RYBÁŘSKÉ
HISTORIKY**

AL
press

SHAUN MOREY

Copyright © 2014 by Shaun Morey
Published by arrangement
with Workman Publishing Co., Inc., New York
Design © Becky Terhune
Illustration © Adam Turnbull
Translation © Pavel Dufek, 2020
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu
INCREDIBLE – AND TRUE! – FISHING STORIES
poprvé vydaného v USA
nakladatelstvím Workman Publishing Co., Inc.
přeložil Pavel Dufek
Redakční úprava Lukáš Foldyna
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
2020
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-269-0

Connorovi

Poděkování

Takováto kniha vyžaduje rozsáhlou spolupráci. Co nejupřímněji oceňuji rybáře a kapitány, jejichž příhody se objevují na těchto stránkách. Jejich zážitky jsou jedinečné a mnoho jejich úlovků bude podnětem pro příští generace rybářů. Děkuji těm, kdo pomohli vypátrat nepolapitelného rybáře nebo příliš zaměstnaného kapitána.

Zvláštní poděkování patří Peteu Grayovi, příteli a rozhlasovému konferenciérovi pořadu Let's Talk Hookup, dále bývalému předsedovi Mezinárodní rybářské asociace (IGFA) a prvotřídnímu rybáři Michaelu Leechovi, Randyemu Ramseyemu z loďářské firmy Jarrett Bay Boatworks, Steveu Morghanovi z australského měsíčníku Fishing Monthly, Michaelu Neilovi z přístaviště v Daytoně, Dougu McFetersovi, Winstonu Warrovi III. a všem rybářům, kteří mi posílají dopisy a e-maily plné příběhů, jež si zaslouží označení „neuvěřitelné“, i když se sem zdaleka všechny nevešly.

A nic z toho by se nedalo uskutečnit, nebýt vynikajícího kapitána a posádky. Moře díky náleží šéfredaktorce Suzie Bolotinové, redaktorce Mary Ellen O'Neillové a literárnímu agentu Richardu Pineovi. Tisícere díky dlužím zejména Peteru Workmanovi, in memoriam. Tihle čtyři se řadí mezi nejprofesionálnější, nejhorlivější a nejvynalézavější lidi, jaké znám. Jsem jim hluboce zavázán.

Děkuji též Amandě a Maggie, jež mě na vodě doprovázejí, kdykoli k tomu mají příležitost. S vámi dvěma na palubě je rybaření vždycky lepší.

Předmluva

Rybářství je jediné sportovní odvětví, o kterém vím, že skýtá naráz rozechvění, dobrodružství a tajemno. Přináší je očekávání lovu a vzrušující představa, jak ze dna vytahujete neznámého macka. Stejně jako možnost, že spatříte orla bělohavého, jak trůní na vrcholku sosny na břehu řeky, či orlovce říčního, když na hladině jezera chňapá po pstruhovi, nebo uslyšíte medvěda prodírajícího se lesním porostem. Dál radost z toho, že po nekonečných hodinách lovu vlečnou udicí náhle zahlédnete plejtváka myšoka brázdit hladinu oceánu, mořské ptáky, kteří se vrhají střemhlav na hejno splašených tuňáků, anebo hřbetní ploutev prořezávající rovnou hladinu, až se zastavuje srdce. Rybařím od dvou let, a stejně pořád ještě bývám nervózní, kdykoli zamírím do přístaviště. Stále potkávám moc laskavé, šlechetné a zajímavé lidi a všichni mají co vyprávět.

Jak jsem po celém světě pátral po neuvěřitelných rybářských příbězích, narazil jsem na pohádky, které co do nevěrohodnosti předčily i historiky nejostřílenějších prášilů. V této knize mi šlo o pravdivé příhody, a proto obsahuje ty, jež jsem dostával od čtenářů nebo vyslechl na cestách. Hledal jsem svědky, kteří by je potvrdili, leč dosud marně. Věřím však, že nejsou vymyšlené, a uvítám vaše připomínky a svědectví. Pište mi na webovou stránku shaunmorey.com, budu na ní příběhy upravovat a doplňovat podle nových informací nebo fotografií. Můžete si na ní prohlédnout nevšední snímky, například palce nalezeného v břiše pstruha, přečíst si další historiky a zhlédnout

videa, třeba jak dotěrné včely doslova vyhnaly z lodě rybáře lovící tarpony. Také by mě zajímaly vaše nejneuvěřitelnější příběhy. Své příhody a úchvatné fotky můžete na stránky ukládat.

Smyslem této knihy je nejen pobavit a upoutat, ale zároveň snad poslouží jako historický záznam neobyčejného sportovního odvětví, jímž je rybaření. Ustavičně žasnu nad tím, co se může stát, když háček dopadne do vody,

Autor coby dvouletý capart loví podomácku udělanou rákoskou.

a nikomu nepřeji, aby byl o tyto radovánky připraven, a tak, prosím, dělejte, co je ve vašich silách, aby se sportovní rybolov zachoval. Naše vodstvo musí vstřebávat čím dál víc znečišťujících látek, a přece nám předkládá požitelné ryby. A přestože je dnes mnoho řek a jezer čistších, než bývaly před pár desítkami let, ještě je třeba udělat hodně práce. Ano, díky kvótám regulujícím komerční rybolov se zmírnil nápor na některé z nejohroženějších druhů mořských živočichů, ale pořád se dá dělat ještě víc. Rybáři jsou opatrnější při zacházení s používaným náčiním, odhazování vlasců a ukládání ryb do chladicího zařízení. Odstraňují se hráze, takže se divoké ryby mohou vracet do svých trdlišť. Přesto si musíme uložit úkol podporovat místní iniciativy v zájmu zlepšení stavu povodí a ochrany našeho sportovního odvětví.

Jedním z nejlepších způsobů, jak pomáhat, je brát na ryby děti. Když se nás, rekreačních rybářů, spojí několik generací, náš sborový hlas bude znít hlasitě. Desítky milionů z nás usilují o totéž: o hejna velkých zdravých ryb pro sebe a své děti. Vstupujte proto do místních rybářských klubů nebo organizací. Nabízejte se jako dobrovolné síly při dětských rybářských závodech. Věnujte čas, náčiní nebo peníze jedné z mnoha nadací na podporu rozvoje dětského rybářství. Všechno se dá najít jednoduchým hledáním na internetu. Čím víc dětí vezmeme na jezero, k řece nebo na půldenní výlet na člunu, tím lepší máme naději na zdravé vodstvo a rekordní úlovky. Jsme vděční za cokoli, čím můžete přispět.

Petrův zdar!
Shaun

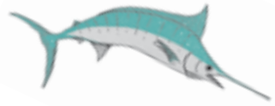
ÚCHVATNÉ BOJE A POSEDLOST

BOJ S PLNÝM BŘICHEM

Tohoto marlína indopacifického, vážícího přes osm set kilogramů, ulovil na háček kapitán Cornelius Choy spolu s dnes již slavnou posádkou nájemní lodě Coreene-C poblíž Oahu na Havajských ostrovech 10. června 1971. Bylo to takové monstrum, že při vytahování na břeh museli pomáhat tři lidé z Huntington Beach v Kalifornii, čímž se úspěšný lovec připravil o zápis světového rekordu. Pozoruhodné je, že se marlín vůbec nepotopil, i když měl v čelisti zaseknuté klasické dráždidlo, a na břeh se nechal vytáhnout za pouhých čtyřicet pět minut. Boj vzdal nejspíš proto, že měl v jícnu ještě nestráveného pětáčtyřicetikilového tuňáka žlutoploutvého. S tímhle nákladem se mu s rybáři asi nechtělo bojovat.

RODEO S MARLÍNEM

Konferenciér oblíbeného novozélandského televizního seriálu *The Ultimate Fishing Show* Matt Watson ulovil obrovského tuňáka obecného a žraloky lidožravé jenom na pytláčku. Čtyři roky v řadě se plavil na nejúspěšnější novozélandské rybářské lodi a za jedinou sezonu si připsal nejvíc unikátních úlovků marlínů. Jednoho chytil ze surfovacího prkna, jiného z vodního skútru. Na háček ulovil skoro každou sportovní rybu, jakou si dovedete představit, včetně ohromného mečouna na udici bez prutu, i když mu ho vzápětí ukradl obrovský žralok mako.

K jeho nejsenažnějším výkonům se řadí skok z vrtulníku na hřbet plachetníka.

„Nápad vznikl při natáčení filmu ve Vanuatu v jižním Tichomoří,“ vyprávěl Watson. „Vydali jsme se na ryby na vzdáleném ostrově. Letěli jsme tam helikoptérou. Pilot mi cestou vykládal, jak v době, kdy byla zvěřina nedostatečná, honáci na Novém Zélandě skákali z jeho vrtulníku a chytali divokou zvěř. Vznášel se nad ní, pasáci seskakovali a povalovali zvěř na zem. Přivedlo mě to na myšlenku skočit do oceánu a zápasit s rybami.“

Ještě ten den večer přišel tento úmysl na přetřes znovu. Nejdřív to Watsona napadlo vyzkoušet na žralokovi. „Tenkrát jich v zátocě byla hromada,“ vzpomínal. „Bohužel je vyplašil rámus a vibrace způsobené vrtulníkem. Kdykoliv jsme se přiblížili, plavali hloub.“

Po jedenácti měsících byl Matt na severním pobřeží Nového Zélandu, nachystaný to zkusit zas. „Když jsem seskočil poprvé, přistál jsem na marlínovi a chytil ho za ocas. Hned mě táhl dolů. Ve vodě jsme měli kameramana,

Watson na hřbetě víc než stokilového marlína

tak jsem doufal, že natočí nějaké pěkné záběry. Dostal jsem se do hloubky a nevěděl jsem si, jak mi ztěžkne oblečení. Nemohl jsem vystoupat k hladině, ale kameraman měl naštěstí ploutve a vytlačil mě na ni. Zklamalo mě, že když už jsem byl tak blízko, záběry nevyšly.

Plánoval jsem, že to zopakuju,“ pokračoval Watson. „Zamířili jsme zpátky a narazili asi na deset marlínů, zrovna když se krmlili. Podvečerní sluneční paprsky byly pro natáčení ideální, a tak kameraman zaujal pozici, já se zul a skočil do vody.“

Tentokrát Watson přistál marlínovi rovnou na hřbetě, čímž ho zaskočil. Čeleď plachetníkovic jsou dravé ryby na vrcholu potravního řetězce, a tudíž nejsou zvyklé na útok shora. Ryba ztuhla a kameramanovi se poštěstily první záběry svého druhu v historii rybářství. Od té doby Watson svou činnost rozšířil o psaní do rybářských publikací, plavil se na mnoha předních novozélandských rybářských lodích, chytil a pustil stovky lovných ryb, stanovoval rekordy, pomáhal s výzkumem plachetníků, hlásil se ke skupinám ochránců moře, pracoval pro ně a rozjel

vlastní projekt s cílem snižovat odpad z ryb po zpracování a zužitkováním celých ryb krmit potřebné.

„Mám spoustu nápadů,“ nechal se slyšet ze své novozélandské kanceláře, „a tak můžu jen doufat, že bude popularita pořadu stoupat a podaří se mi je všechny uskutečnit.“

A co má tento nevšední rybář v plánu dál? Pro začátek Mexiko.

„Chystáme se do Puerto Vallarty,“ odpověděl vzrušeně. „Ještě jsem nikdy nechytil kohoutovce.“

Dá se předpokládat, že nějakého uloví, a to nepochybně způsobem, jakým to ještě nikdo nezkusil.

Video z této pozoruhodné jízdy na marlínovi a mnoho dalších obrazových záznamů lovení můžete zhlédnout na ultimatefishing.tv. S Watsonovým projektem ochrany se můžete seznámit na freefishheads.co.nz.

OBROVITÝ PLATÝS

Toho letního dne bylo v Tutka Bay, pětadvacet kilometrů od Kachemacké zátoky u města Homer na Aljašce, příjemně. Glenda Rosenbalmová s manželem Billem naložili potřeby na pětapůlmetrový rybářský člun a spolu s příbuznými z Billovy strany Edem a Kathy Hodgsonovými se vypravili na krátký, ale poklidný rybářský výlet po zátocce.

Glenda plánovala, že se vrátí do hodiny, a proto nechala v troubě péct kuře. Ani jeden si nevzali zbraň, což normálně při lovu platýsů vždycky dělávali. Často ji používali, aby ukončili život ryby, která sebou na palubě mrská a nezřízeně plácá ploutvemi, ničí náčiní a láme kosti.

„Prostě jsme natěšeně vyrazili na vodu,“ vzpomínala Glenda. „Kathy s Edem se nemohli dočkat, až uvidí zátoku, a nešli jsme ven nadlouho. Jít na ryby nás napadlo na poslední chvíli.“

V zátocce Bill člun zastavil a spustil kotvu. Osádka nahodila vlasce a spustila nástrahu na písčité dno v dvacetimetrové hloubce. Půl hodiny se nic nedělo, a proto se skupina rozhodla vrátit na večeři. Glenda vzala do ruky bezmála dvoumetrový rybářský prut opatřený vlascem s nosností třiceti šesti kilogramů a chtěla ho vytáhnout. Jenže udice se ohnula dopředu a vlasce zůstal napnutý.

„Myslela jsem, že jsem narazila na nějakou vázku,“ líčila situaci. „Váhala jsem, co dál, a vtom jsem ucítila divný pohyb prutu. Zatáhla jsem znova, ale pořád se nic nedělo. Držel ve vodě jako přibitý.“

Sotva se otočila, aby poprosila Billa o pomoc, vlasce se pohnul. Prut stiskla pevně, ucítila další pohyb a zatáhla.

„To už jsem pochopila, že vlasec neuvázl na překážce,“ pokračovala Glenda. „Ne že by se hýbal moc, ale dost na to, aby upoutal mou pozornost.“

Zaseknutý platýs byl v klidu a ještě o půl sedmé navečer Glenda tahala. Jednou se jí povedlo rybu povytáhnout, avšak jenom na maličký okamžik a asi metr ode dna. Platýs jako by se rozmýšlel a pak se uvelebil zpátky na dně. Bill ani nemusel zvednout kotvu a rybu pronásledovat, protože se zkrátka nehýbala.

Glenda Rosenbalmová se svým rekordním platýsem vážícím odhadem dvě stě čtyři kilogramy

Poblíž kotvilo několik lodí, které druhý den čekalo zahájení sezony komerčního lovu lososů. Jejich posádky si brzy všimly, že je Glenda v nesnázích, a rádiovou stanicí jí nabídly pomoc.

„Vzpomínám, jak se mě chlápek z jedné té lodě zeptal na střelnou zbraň. Když jsme odpověděli, že jsme ji nechali doma, přivezl malou pušku ráže 5,6 mm. Po hodině se vrátil s loveckou kulovnicí Winchester ráže 7,62 mm.“

Ryba se stále nehýbala a Glenda byla vyčerpaná. Zdráhavě předala prut Edovi a ten se zatvářil sebejistě. Převzal udič a tahal vši silou, leč marně.

Přesto to nevzdával. Během příští hodiny a půl se platýs jednou vynořil a potom se opět usadil na dně. Byl velikánský, největší, jakého kdy viděli.

Za soumraku aljašská obloha strašidelně potemněla. Ed horlivě zápolil s prutem, ale jak ubíhaly hodiny, nálada na palubě se měnila v rozčarování. Glenda cítila za úlovek odpovědnost a vyhlásila novou a zoufalou strategii. Eda povzbudila, aby tahal ze všech sil a navíjel vlasec. Ať si ryba dělá, co chce.

„Bylo to zvláštní,“ popisovala Glenda. „Ten strašně velký platýs se najednou vynořil bez boje. Musel být hrozně utahaný. Vyplaval na hladinu a zůstal na ní ležet.“

Ed udržoval vlasec napnutý, komerční rybář namířil kulovnici a zápas ukončil. Platýsa nejprve vlekli a pak ho osádka rybářské lodě vytáhla pomocí lan. Glenda nad ním kroutila hlavou. Z domnělé vázky se vyklubala ryba dlouhá od tlamy po ocas skoro dva a půl metru, široká sto dvaadvacet centimetrů a tlustá téměř půl metru.

Po zasloužených pár pivech na oslavu vítězství na palubě komerční rybářské lodě Bill přivázal platýsa ke svému malému člunu a s ostatními se vrátil domů. Dorazili až hodně po půlnoci. Kuře k večeři sice bylo spálené, ale nikomu to nevadilo.

Druhý den ráno Glenda s Edem toho obra kuchařli a porcovali celých sedm hodin. Maso rozřezali na plátky. Dohromady vážilo devadesát kilogramů. Každé líčko, považované za delikatesu, bylo těžké sedm set gramů.

Glenda odřízla třicetadvacetikilovou hlavu a odvezla ji na odbor místního úřadu pro lov a rybolov. Tam z ucha platýsa vyjmuli otolit a odeslali jej k testování komisi pro platýse v Seattlu. Výsledky prozradily, že šlo o třicetiletou jikernačku.

Odbor pro lov a rybolov na základě rozměrů určil hmotnost dvou set čtyř kilogramů. Kdyby platýsa býval v duchu pravidel Mezinárodní asociace sportovního rybolovu ulovil jediný rybář, jednalo by se o světový rekord.

„Během zápolení jsme na nějaké světové rekordy vůbec nepomysleli,“ přiznala Glenda. „Kdybych předtím tušila, jak je obrovský, rozhodně bych prut nedala z ruky!“

ŽRALOCI TYGŘÍ NA PLÁŽI

Billy Sandifer loví žraloky. Velké žraloky. Nikoli však od kormidla drahého rybářského člunu ani ze zrezivělého nosníku na palubě nějaké velké komerční rybářské lodě. Není divu, že Sandifer dává přednost rybolovu z písčité pláže, obzvlášť na ostrově South Padre v Texasu, kde se pustý břeh táhne v délce sta kilometrů. Tam se scházejí hodovat žraloci tygří a Sandifer číhá na střeše svého vozu Chevy Suburban s pohonem všech kol s přichystaným nafukovacím člunem, pořádnou rybářskou výzbrojí a šestým smyslem pro hladové dravé ryby.

Poprvé se tam objevil potom, co si prošel válkou ve Vietnamu. Založil si tábor na liduprázdném úseku texaské pláže, v nevyužívané písčité pustině. Půldruhého roku se potuloval po pobřeží, rybařil na břehu a při tom zaháněl vzpomínky na válku. Konejšivá modrá voda tišila jeho můry a žraloci zase naplňovali jeho potřebu bojovat s nepřítelem.

„Poznával jsem příliv a odliv, proudy, vítr a žraloky. A učil se je lovit. Myslím, že po roce a půl jsem už znal všechno, co se dalo.“

Stala se z něj chodící učebnice lovu žraloků z příboje. Nakonec se vrátil do nedalekého města Corpus Christi a zřídil si živnost: zaučoval rybáře v prvotřídním příbojovém rybolovu. A jeho specialita? Chytání ryb z pláže.

„Když jsem začínal, všechny žraloky, co jsme ulovili, jsme hned zabíjeli. Používali jsme nejtěžší vybavení, co bylo k mání. Tři až pět háčeků obalenejch nástrahou vážící

třináct, osmnáct, dokonce dvacet sedm kilo a ukotvených v proudu jedenáctikilovou zátěží. Moji klienti nikdy nic takového nezažili. Potěcha a úplný vyčerpání ze zápasu se žralokem o váze dvou set dvaceti sedmi kilo z pláže je zážitek, jak se naskytne jednou za život.“

Dnes už je Sandiferovi přes šedesát. Od chvíle, kdy se před víc než čtyřmi desítkami let usadil na tom bohapustém pobřeží, chytil stovky žraloků. Už dávno je přestal zabíjet a místo toho brouzdá po mělčině a sbírá vyviklané zuby jako suvenýry. Mimochodem jich nashromáždil dost na charakteristický náhrdelník ze žraločích zubů, což je památka na dlouhé boje, které kdysi sváděl, a uspokojení z toho, že úlovky pouštěl na svobodu.

„Je to věc adrenalinu,“ svěřil se. „Jen strčte ruku mezi čelisti běsnícího žraloka tygřího, a uvidíte, jak se vám rozproudí krev.“

Dnes ho rozpumpuje spíš úsilí o ochranu přírody. Je totiž zakladatelem a předsedou neziskové organizace Friends of Padre, zasvěcené sanaci pláže Big Shell Beach na ostrově South Padre. V roce 2009 se mu dostalo uznání coby jednomu z hrdinů ochrany přírody. Četných ocenění se dočkal za práci ve prospěch zraněných divokých zvířat, obnovy želví populace a snadnějšího přístupu na pláž pro lidi upoutané na invalidní vozík.

Prvního ze dvou největších žraloků ulovených z pláže chytil již v roce 1976.

„Tenkrát jsem rybařil sám. Bylo toho sedmého listopadu. Pár dnů předtím jsem nachytl hodně návnady. Tolik, že jsem ji ani nemoh pobrat domů. Proto jsem se rozhodl jednoho z čtrnáctikilových kranasů dvouskvrnejších zahrabat do písku. Když jsem se vrátil, vykopat jsem ho a použil jako nástrahu na žraloka.“

Hnijící mršinu nastrážil na háčky, příbojový prut upevnil do držáku, u cívky navijáku vyřadil funkci brzdy, aby se na ní vlasec nezamotal, a s plastovým pádlem a návnadou

na žraloky vykročil k lacinému nafukovacímu člunu. Zbytek dne zápolil se silným pevninským vánkem. Hodiny mu trvalo, než se dostal na místo určení: do jednoho z hlubokých kanálů nacházejících se stovky metrů od pobřeží.

„Pamatuju, jak jsem dlouho pádloval do žraločího revíru a jak nástraha smrděla. Všude lezly larvy, měl jsem je po celém těle. Div mě ty potvory nesežraly. Ale jestli jsem chtěl návnadu dovízt na místo, nedalo se nic dělat.“

Potom se vrátil na břeh a čekal. Věděl, že už za pár hodin nástrahu ucítí některý velký žralok tygří. Jakmile zaútočil, špička prutu se napnula dopředu a v navijáku typicky zaráčotila brzda cívky. Sandifer vyškubl prut z držáku, zasekl háček a pak hodinu a půl zápasil s velkou rybou. Nakonec ji zavlekl na mělčinu, nebojácně převrátil na bok, přivázal za ocas a vytáhl po písku chevroletem. Oficiální váha v přístavišti ukázala tři sta třicet šest kilogramů. Byl to impozantní úlovek, ale ještě gigantičtější měl teprve přijít.

O čtrnáct let později, 10. listopadu 1990, Sandifer rybařil se známým ze sousedství Charliem Krausem.

„Pamatuju si to, jako by to bylo včera,“ vyprávěl Krause. „Na takovej zážitek se nezapomíná.“

Vydali se na Sandiferovo oblíbené místo, kde o čtrnáct let dřív dosáhl svého největšího úlovku. Krause měl brzy plný pytel asi patnáctikilových kranasů a navečer byli připraveni lovit.

